

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 "
Pe trei luni . . . 6 "

Pentru România şi
străinătate:
Pe un an . . . 40 lei.
Pe o jum. de an 20 "

TELEFON N°. 226.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ZIAR POLITIC NAŢIONAL.

REDACŢIA
ŞI ADMINISTRAŢIA
Targul Inului Nr. 30.

INSERATELE
se primesc la administra-
ţia. Preţul după tariful
şi învoială.

Manuscrisele nu se în-
napoiază.

Congresul Reuniunilor femeilor române.

— Discursul de deschidere al d-nei Maria Baiulescu. —

Onorat Congres, Stimatele
Doamne, Stimatele Domni!

Clipita aceasta măreată şi
mălătoare în care sunt chemată
la salut şi să bineventez în nu-
mele matroanei noastre Reuniuni
pe Reuniunile de femei române a-
sistente şi asociate cu noi, este so-
lemnă, este epocală.

Rostul graiului omenesc este
lăsat insuficient ca să poată tăl-
măci în verb, sentimentele ce cu-
tremură sufletul nostru în aseme-
nea rari şi unici prilejuri.

Faţă de acest praznic cultural
feminin cuvântul meu ar trebui să
espriime nu numai gândirea şi
simţirea celor de faţă, ci ar trebui
să închipuiească şi să reprezinte
întregul trecut al acestei Reuniuni,
— aş trebui să fiu mediul duhului
întregii pleiade de întemeietoare,
întregii soi de devote muncito-
are cari au conlucrat la această
Basilică de cultură şi de caritate
— în numele lor ar trebui să espri-
m cuvântul meu şi în numele
acelor generaţiuni viitoare, care se
vor folosi şi se vor bucura de a-
ceasta primă întâlnire a femeilor
române din Ungaria — care ne fa-
dăruită nouă să o petrecem.

Emoţiunea care tresaltă inima
ne-a nu-mi da înăsa tăria sufletească
ca să corăspund în felul acesta
chemării mele. Voiu vorbi ca soră
la soră, suflet la suflet având cer-
titudinea că în inima fieşte-cării
din noi este aprinsă licărirea scân-
teiei devine care dă duhului nostru
sublima avântare.

Vă salut deci iubite surori cu
toată dragostea călduroasă şi ne-
secată, — văzându-vă aievea şi în
jurul nostru, abia am deplină con-
ştiinţă că visul meu ideal este în-
făptuit; — am conştiinţa că a-ţi
venit la noi, la vârstnica voastră
soră mai mare, — ca membrii
unei întinsef amii d-n aceeaşi se-
minţie, răspândiţi pretutindini, ca
să propage cultura şi binefacerea,
— a-ţi venit la noi ca să vă cu-
noaştem, să vă iubim şi să vă
admirăm vigoarea, avântul şi cu-
rajul vostru.

Vă salut şi vă urez bună so-
rire iubite tovarăse de muncă, care
lucraţi în aceeaşi dorinţă de a sluji
intereselor legii şi neamului nostru:
Vrednice reprezentante ale
fănicelor instituţiuni feminine că-
roră vă consacraţi fără cruţare de
sine pentru binele iubitelui nostru
popor.

Te salut castă aleasă dedicată
lautei misiuni de a ridica demni-
tatea feminină.

Voi milostive alinaătoare ale
miseriei omenesci — împodobitoa-
rele lăcaşurilor sfinte, păstrătoarele
datinelor noastre — reginele ro-
urilor muncitoare, care săvârşesc
la lucrul mânilor lor minunile ve-
chei Arachue.

Vă salut şi vă aduc omagiile
noastre, pentru că a-ţi răspuns la
chemarea de a strunge marele sfat
la care noi să ne îmbărbătam de
trajul şi de entuziasmul vostru,
ar voi să nădăjdului în razi-
mul experienţei noastre.

V-am chemat să legăm tovă-
răşia dragostei, tovărăşia înţelegerii
mutuale desinteresate, tovărăşia
închegării fireşti de a afla calea

cea mai potrivită spre unul şi a-
celaş scop sublim, de a ajutama iu-
bitul nostru popor.

V'am chemat să ne spunem
păsurile şi bucuriile noastre, să
cumpănim şi să chibzuim impre-
ună cum am putea lărgi sfera ac-
tivity noastre, fiecare în margi-
nea ogoarelor sămănăturilor sale.

V'am chemat în deplină credin-
ţă, fără a Vă cere nici jertfe,
nici îndatoriri în schimbul acesta.

Cu toate v'om alcătui cre-
deul nostru de muncă şi de dato-
rie, care să formeze directiva noas-
tră în unitate de gândire pentru
cadrele felurite ale activity noastre.

Iată'o venită această faimoasă
zi a marelui sfat în care va fi pe-
cetluită legătura noastră, în care
va fi închegată înţelegerea noastră,
în care vom începă marea horă
a frăţiei — în care vom fereca
„Uniunea femeilor române din Un-
garia.“

Ce însemnătate va avea a-
ceastă asociere a noastră pentru
viitor încă nu se poate evalua.

Deocamdată admiterea princi-
piilor noastre ca bază fundamen-
tală a legăturii ce închegăm şi
adeacă:

ca să tindem a creşte fiicele
poporului nostru, cât mai desăvâr-
şit cu cea mai înaltă perfecţiune
sufletească spre binele şi folosul
neamului nostru,

ca să cinstim legea părinţilor
noştri, ca cel mai sfânt lăsamânt
primit dela ei, legându-ne a-l apăra
din veacuri în veacuri; ca să păstrăm
comoara măestriei noastre
naţionale din fiice în fiice, precum
am primit-o din neamuri în neamuri,
ca să creştem soţii şi mame
harnice devotate, econoame şi a-
gonisitoare la casele fiilor români,
ca să fim bune, blânde şi mi-
lostive pentru cei bolnavi, pentru
cei săraci, pentru cei lipsiţi alinân-
du-le durerea,

ca să stăruim cu toatele a
crea asilul tuturor orfanilor români,
casa milostivirii în care îi vom
adăposti cu toată iubirea noastră
de mamă.

Şi pentru ca să putem aplica
aceste principii şi pentru ca să
putem pune în aplicare proiectele
noastre, an de an să repetăm a-
ceasta festivitate, an de an să
convocăm aceste congrese pe rând
la fiecare din Reuniunile asociate.

Noi punem astăzi temelia pe
care se va clădi o nouă fortăreaţă
apărătoare a neamului nostru şi fie-
ştecare întâlnire a noastră va conti-
nua a ridica această clădire, pe
care o vom străjui-o noi femeile
române.

Din citadela noastră vom ve-
ghea neconţinut cu ochi de Argus,
cum să fim demne de soţii şi fii
neamului nostru, ca alături cu ei
să punem umărul la întărirea şi
prosperitatea poporului nostru.

D-nelor, este încă vast ogorul
nesămănat care cade în sfera ac-
tivity feminine.

Muntele mizeriei este mare
şi mâna, care vrea să-l răstoarne
este mâna gingaşă a femeii. —
Dar sfânta Scriptură ne învaţă, că
cu deplină credinţă şi cu voinţă
vom putea muta chiar munţii, —
unite într'un cuget şi o simfirie

cu puteri centralizate să credem
că vom putea răsturna şi acest
munte.

Unite într'un cuget şi o sim-
firie vom face trecătoare peste gro-
zava prăpastie dela belşug la mi-
zerie, — căci numai femeia poate
fi împăcătoarea nenorociţilor, des-
nădăjduiţilor şi celor desmoşteniţi.

Este o mândrie pentru femeie,
că astăzi este capabilă să influenţeze
în viaţa unui popor în modul acesta
demn de valoare etică. Prin munca
sa socială desinteresată femeia a
devenit un factor important chiar
în viaţa statelor, pentru-că numai
ea este capabilă să rezolveze încâtva
problema umanitară, numai ea este
capabilă să fie consolatoarea ome-
nirii.

Uniunea noastră ne va da po-
sibilitatea să conlucram în toate
aceste direcţiuni umanitare şi mai
cu samă în direcţiunea social eco-
nomică stăruind la îmbunătăţirea
soartei femeieşti, atât în familie,
cât şi ca muncitoare, atât în stră-
turile superioare ale societăţii, cât
şi în pătura traică a ţărănimii
noastre.

Doamnelor, Reuniunea noastră
va fi reprezentanta grupărei tutu-
ror femeilor române din Ungaria
şi va fi un for răspunzător pentru
progresul feminin, va fi un factor
important în viaţa poporului no-
stru şi este începutul marelui rol
social care este rezervat şi femeii
române în viitor.

Femeia prin educaţiunea şi
înălţarea sa sufletească va fi nu-
mai păstrătoarea şi reproducăto-
rea raselor, ci va trebui să fie re-
generătoarea şi reorganisătoarea
principiilor ce pot ferică omenirea;
ea va fi nu numai muma popoa-
relor, ci educatoarea, civilisatoarea
şi ingerul păzitor al neamului său.

Pentru această ţintă ne înso-
ţim într'un cuget şi o simfirie şi
vrem să constituim Uniunea feme-
ilor române din Ungaria.

Congresul.

Zilele de Rusalii au fost de
astădată pentru Români zile de
dublă sărbătoare. Pe când bise-
rica română serba Pogorirea Duhu-
lui sfânt, cultura naţională română
a aranjat în aceste zile, la Braşov,
serbări culturale înălţătoare şi a
pus baza unei noi instituţiuni cul-
turale române, a cărei activitate
şi roade se vor resimţi în curând.

În aceasta frumoasă şi lauda-
bilă lucrare rolul principal l-a avut
femeia română. Ea a iniţiat miş-
carea, ea a condus şi a arănat
serbările dela Rusalii, a căror cul-
minaţiune a fost proclamarea *uniu-
nei tuturor Reuniunilor noastre
de femei din Ungaria* pentru o lu-
crare culturală-socială comună.

Acest mare şi istoric eveni-
ment s-a petrecut în Braşov, dar
la proclamarea lui s-a resimţit ba-
tarea inimii a întreg neamului no-
stru. Reprezentante de-ale reuniu-
nilor noastre femeieşti de pretu-
tindinea au venit în acest oraş,
unul din centrele culturi române,
ca prin lucrarea lor, prin sfaturi
şi îndemnuri — să pună traică
temelii noiei instituţiuni feminine.
Iar acele cari n'au putut participa
şi-au trimis din depărtare salutul
lor de surori, incurajând pe cele
adunate aici şi declarându-se soli-
dare cu lucrările şi hotărârile con-
gresului.

Când remarcăm aceste mo-
mente, ne ţinem de datorinţă a

releva faptul, că întru realizarea
scopului de-a uni forţele reuniu-
nilor femeilor noastre pentru lucrări
comune, meritul principal îl are

„Reuniunea femeilor române din
Braşov“, în frunte cu vrednica
prezidentă, d-na Maria Baiulescu.
Acest suflet de femeie nobilă şi
jertfitoare, ajutată de comitetul
Reuniunii, necruţând timp şi obo-
seală, a lucrat de vreme mai lungă,
de ani de zile pentru realizarea
uniunii. Credem, că temelia ce s'a
pus acum acestei uniuni va fi
trainică şi uniunea însăşi se va
întări prin aderarea la ea a tutu-
ror Reuniunilor noastre de femei.
Dorind noiei instituţiuni succese de-
săvârşite întru ajungerea nobilelor
sale scopuri, facem aci însirarea
momentelor principale dela con-
gres şi serbările împreunate cu el.

Sosirea oaspeţilor.

Fiind anunţat congresul pe a doua
zi de Rusalii, oaspeţii au sosit cu trenu-
rile de Duminecă. Fiecare tren adu-
cea reprezentante de-ale Reuniunilor,
prietini şi cunoscuţi, cari erau primiţi
cu căldură de damele din comitetul de
primire şi de tinerii din acest comitet
şi conduşi la cvartire în hotelul „Con-
tinental“. Comitetul de primire şi-a dat
toată silinţa, ca oaspeţii să fie bine
îngrijiţi, dându-le totodată toate informa-
ţiile de lipsă.

Ziua întâi a Congresului.

Ziua întâi a Congresului s'a în-
ceput cu serviciul d-zeesc în biserica
Sfutilui Nicolae din Scheiu, celebrat
de preoţimea noastră dela aceasta bise-
rică pontificând d-l protopresbiter
Dr. Vasile Saftu. D-nele, cari reprezen-
tau reuniunile împreună cu alt public,
au luat parte la serviciul în corpore,
fiind primite la intrare de elevele in-
ternatului, cari formau spalier. Răs-
punsurile liturgice le-a dat corul bise-
ricec. Frumos şi înălţător a decurs
serviciul, culminând în actul împlorării
ajutorului divin pentru lucrările con-
gresului.

Şedinţa I.

Terminându-se serviciul bisericesc,
publicul se îndreaptă spre liceul româ-
nesc, unde avea să se ţină congresul
în sala festivă. Sala era splendid de-
corată cu buchete, ghirlande de flori
şi covoare cu ţăsături române, cari
prezentau un aspect încântător. Meritul
este al comisunii pentru decorare şi
aranjare, în frunte cu d-na Elena Dr.
Mureşianu.

Încă înainte de orele 11 sala era
tixită de public, în majoritate dame.
La masa prezidială ocupă loc d-na pre-
zidentă, Maria Baiulescu, cu membrele
din comitet. La masa presei ocupă loc
ca raportori ai ziarelor „Românul“ d-l
Dr. Horia F. Petrescu, „Gazetei Trans-
silvestru Moldovan“, „Adevărul“ d-ra
Fulmen.

În acest cadru de lumină, împo-
dobit cu flori şi cu dame culte şi dră-
gălaşe, în mijlocul unei dispoziţiuni ve-
sele, plăcute, se făceau salutările de bi-
nevenire, se încheiau cunoştinţe noi,
când la orele 11 d-na prezidentă des-
chide şedinţa.

Discursul de deschidere.

D-na M. Baiulescu, urcând tribuna,
rosteşte o interesantă vorbire, prin
care declară de deschis congresul. Pre-
zidentă vorbeşte energic, cuminte, emo-
ţionată şi dansa de adevărurile ce le
spune şi răpeşte la însufleţire publi-
cul, aşa că graiul dăneşi este întrerupt
adese-ori de aplauze. În urmă îi se fac
ovaţiuni.

Vorbirea o dăm la loc de frunte
în n-rul de azi.

Vorbirea d-nei Hossu-Longin.

După discursul prezidial ia cuvân-
tul d-na Elena Hossu Longin şi rosteşte
următoarea vorbire:

Onorat Congres! Doamnă prezidentă!

Să ne daţi voie, ca în numele tu-
tutor Reuniunilor de femei române
dela noi din ţară, să vă aduc recunoş-
tinţele şi mulţumirile noastre căldu-
roase, pentru nobilul îndemn ce a-ţi

avut, de-a ne întruni azi aici la acest
congres, care chemat este a înfăptui
îndrumări noi în viaţa Reuniunilor
noastre, cu diferite scopuri filantropice
şi culturale.

Precum odinioară nobilele matroane
din Braşov au fost primite, care au înţele-
les glasul vremilor, şi au întemeiat
cea dintăi Reuniune de femei române
în patria noastră, tot aşa este azi,
mama tuturor Reuniunilor noastre care
ne chiamă, ca cu puteri unite să con-
lucram la problema viitoare, de-a în-
druma nizuinţi răzleţte spre scopuri
unitare pentru binele şi fericirea scum-
pului nostru neam românesc.

Şi am venit noi toate reprezen-
tantele Reuniunilor răsărite în urma
Reuniunii mame din Braşov, să ne
inspirăm tot de aici, ca odinioară înain-
taşele noastre de poveţe înţelepte, cari
apoi să le ducem cu noi acasă, la toate
celelalte surori, îndemnând şi stăruind,
ca concluzele ce se vor aduce în acest
congres, de aici înainte nu cu puteri
şi energii risipite să le servim, ci în
armonie şi uniune dădătoare de rezul-
tate rodnice, care este urmarea tuturor
concentrărilor cuminţi.

Binecuvântarea lui Dumnezeu şi
a tuturor umbrelor sfinte, cari au brăz-
dat odată ogorul spinos, să fie cu noi
şi să planeze asupra lucrărilor noastre!

Reprezentantele Reu- niunilor.

Conform ordinii de zi, se face
constituirea adunării. Prezidenta de-
signează verificatoarele pentru proces-
ul verbal şi numeşte de secretar al
doilea pe d-l Dr. Horia P. Petrescu.

Urmează constatarea reprezen-
tantelor trimise de Reuniuni. Prezidenta
arată că încât s-a putut constata, Ro-
mâni din Ungaria au 61 de Reuniuni
de femei. Din aceste 31 au dat răspuns
la solicitarea Reuniunii noastre din
Braşov şi au aderat la idea uniunii
proiectate.

Reprezentantele trimise de dife-
ritele Reuniuni sunt următoarele:

Abrud: Dna Sofia Dr. Chirtop.
Câmpeni: Mărioara Dr. David şi
Domicia Dr. Porea.

Bucium-Sasa: bărbaţi de incre-
dere: Dr. Zosim Chirtop şi Dr. Gheor-
ghe David.

Arad: Dna Maria Dr. Botiş.
Agnita: Ana Corfariu secretară

Arpăcat: Mărioara Nistor prez.
secr. Aurel Nistor şi cas. Gh. Axente.
Blaj: Elena Dr. Pop născ. N. Ma-
niu, Dl şi Doa Precup, Eliza Bodocan,
directoara internatului.

Braşov: Dna Balaşa Blebea prez.
Braşovechi: Dna Maria Iosif Ma-
ximilian prez. Floarea Coleşa vic. prez.
Elena Căpăţină.

Bran: Elizabita Enescu prez.
Diosânt-Mărtin: Livia Dr. Boilă.
Deva: Elena Pop Hossu Longin.

Făgăraş: gr. or: Dna Borzea, Miţi
Dr. Popescu şi dna Motoc.
Făgăraş: gr. cat: Maria Cerna
viceprez. Dna Elena Pop, Lucreţia Dr.
Micu casieră, Veturia Dr. Pandrea.

Feidiora: Elisabeta Micu prez.
Medias: Dna Maria Moldovean şi
Elena Dr. Pop.

Miercurea: Agnes Dr. Măcelar.
Prejmer: Maria G. Ludu prez.
Sibiu: Catinca A. Bărsescu şi
Eugenia Tordaşianu.

Sibiu: gr. cat: Elena Isacu.
Simleu: Dera Cornelia Maniu cas
Turda: Lucreţia Murăşanu prez,
Augusta Dr. Moldovan, Gh. Pătăclănu
secr. Dr. Valer Moldovan şi protop
Murăşan.

Zărneşti: Dna Elena Dr. Meţianu
prez. şi Dna Hamzea viceprez, D-na
Străvoiu şi Maria Pană.
Adrese de aderenţă s'a trimis din
Cluj, Hunedoara, Sâncel, Răşinar şi
Zlatna etc.

Publicul.

În afară de reprezentantele Reu-
niunilor a fost de faţă un public mare
şi distins. Am observat între altele pe
distinsa noastră artistă Lucia Dr. Cos-
ma de la Timişoara. Din România ne-
am putut nota pe următorii: I. Davi-
descu inginer cu doamna Sevastia n.
Mureşianu, Alexandrina şi George De-
metrescu, Angela şi Nicolae I. Săvescu,
N. N. Săulescu, Const. St. Boranescu,

Alexandru D. Tacu, C. S. Avenie, I. Conciatu ș. a.

Proclamarea Uniunii.

Din vorbiri rostite și din adrearea reprezentanților Reuniunilor constatându-se necesitatea uniuunii femeilor române, prezidența între aplauze și aprobări unanime proclamă în principiu constituirea comună a femeilor române din Ungaria. Tot odată prezintă un proiect de statute al uniunii, cari au să fie dezbătute în congres.

Comisiunile.

Pentru studiarea proiectului de statute și a obiectelor puse la ordinea zilei sub literale a-f. să aleg două comisiuni.

In comisia pentru statute au fost alese d-nele:

Elena Săbădeanu, Elena Hossu Longin, Elena Dr. Pop (Blaj), Sofia Dr. Chirtop, (Câmpeni), Maria Dr. Botis, (Arad), Maria Isac, (Sibiu), Lucreția Murășanu, (Turda), Elena Dr. Mețianu, (Zărnești), Maria Moldovanu (Medias), Virginia Vlaicu.

Comisiunea pentru studiarea obiectelor (a-f.) s'a compus din d-nele:

Catinca Bărsan (Sibiu), Livia Dr. Boilă (D. S. Mărtin), Maria Cernea, Augusta Moldovan (Turda), Eugenia Frecup (Blaj), Domnica Dr. Porea (Câmpeni), Eugenia Tordășianu (Sibiu), Cornelia Maniu, Mișu Popescu, Agnes Măcelariu (Mercurea).

Comisiunile s'au constituit după încheierea ședinței și și-au continuat dezbaterile după amiază. Ele raportează în ședința de azi.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt următoarele:

- a) Problema educației fiicelor noastre.
- b) Cultivarea sentimentului religios și îngrijirea lăcașurilor sfinte.
- c) Cultivarea industriei naționale femeiești și păstrarea și perfecționarea motivelor naționale.
- d) Educația sistematică în gospodărie și industrie casnică.
- e) Instituțiile filantropice anume: îngrijirea bolnavilor, a celor lipsiți, a celor săraci.
- f) Cestiunea înființării unui mare Orfelinat.

Cu privire la aceste, dna prezidență cetește și prezintă comisiunii un prețios studiu asupra obiectelor de mai sus, dând directive de lucrare și aplicare la fiecare punct.

Cu aceste ședința se încheie, între vii aplauze la adresa prezidenței. Erau orele 12^{1/4}. Înainte de încheiere se dă cetire depeșelor sosite.

Depeșele.

Au sosit și s'au cetit în ședința următoarele depeșe și scrisori de aderență și salutare:

Budapesta. În numele partidului național salutăm primul congres al reuniunilor femeilor române, dorind succese strălucite.

Mihail, St. C. Pop, Vas. Pahone.

Călimănești. Particip durere numai cu sufletul la congresul Dv., urându-Vă succes splendid și cea mai rodnică muncă națională. Salut cordial surorile întrunite.

Maria Cosma.

Caransebeș. Succes apostolatului sublim.

Sofia și Livia Vuia.

Ciobănești. Fiind bolnavă, cu regret nu pot lua parte la congresul Dv. căruia îi urez în numele societății ortodoxe naționale a femeilor române izbândă deplină pentru realizarea tuturor idealurilor noastre naționale. Mă înscriu în numele societății noastre cu suma de Lei 300.— pentru scopurile culturale...

Alexandrina Grigore Cantacuzino.

Cluj. Redacția revistei studentești »Noi« salută primul congres al femeilor române.

Dr. Bianu.

Dej. Imprejurările fiind astfel că nu pot avea fericirea să iau parte la congres, trimit pe calea aceasta salutul meu de soră și expresiunea dorințelor ferbinte, ca primul congres al femeilor române să inaugureze unirea sentimentelor de datorință și mândrie a femeilor române în lucrarea lor curcitoroasă spre realizarea idealului măreț național și social. Tot de-odată trimit și modestul meu obol de 5 acții »Someșana« (valoare nominală 1000.— Cor.) pentru Orfelinatul cu proiectați a-l întemeia. Dzeu Vă ajute și să Vă încoroneze munca cu deplin succes.

Eleftera Dr. T. Mihail.

Deva. Ensembleul Reuniunilor femeilor române este expresiunea cea mai frumoasă și mai grăitoare a întăririi noastre ca neam. Cum femeia este factor mai conservator al ființei unui popor, din uniunea reuniunilor femeilor noastre va răsări îngrijirea țării neamului românesc, care poate să i o dea numai gingășia, avântul și inima femeii române. Sunteți păzitoarele simbolului ignis sempiternus, care numai Vestalinelor romane au știut să-l clădească și susțină și numai femeia ro-

mână știe să-i continue nutrirea. Neamul întreg privește la serbătorile mărețe, ce le petrecem în momentele de acum și nădăjduiește în isonvirea bine-ului din munca istorică de Parce române, ce săvârșii torcând frul vieții românești.

Femeile române d'n Deva.

Sibiu. Salut cu însuflețire primul congres al femeilor române din Transilvania, primul ei avânt spre independență și îi urez izbândă întru realizarea primei și celei mai arzătoare necesități naționale — a marelui Orfelinat român.

Emilia Dr. Rațiu.

Sibiu. Doresc deplină izbândă primului congres al femeilor române. Sîrguința atbinelor, ce string neobosite dulcea miere din floare în floare, din zi în noapte, să caracterizeze pe femeia română întru ajungerea idealului pentru care luptăți. Trăiască femeia română!

Elena Simion, profesoară I. p.

Zlatna. Cauze sanitare mă împiedecă de la participare la congres. Doresc fericită deslegare problemei și sigură izbândă mărețului scop.

Elena Albini, prez. femeilor rom. gr. cat. din Zlatna.

In decursul zilei de ieri au mai sosit următoarele depeșe:

Abrud. Regret mult că împedecată de un morb grav în familie nu pot participa în persoană. Salut deci pe calea aceasta primul congres al femeilor române și doresc din tot sufletul izbândă lucrărilor și scopului măreț.

Ana Filip, prez. reu. femeilor din Abrud.

Abrud. Salutăm cu însuflețire congresul femeilor române și dorim succes stăruințelor înălțătoare și muncii în folosul binelui obștesc.

Societatea română din Abrud.

Ems (băi). Doresc cel mai mare succes.

Ana Socor.

Karlsbad Urez congresului succes strălucite.

Eugenia Dr. Vecerdea.

Rişnari. Salutăm congresul. Cu gândul suntem între Dvoastră.

Reun. femeilor rom. din Râșnari.

Sibiu. La întrunirea primului congres al Reuniunilor femeilor române și la mărețele probleme ce și-a ales, imploară binecuvântarea Cerului și metropolitului

Ioan Mețianu.

Turda. Regret că nu pot participa doresc spor în lucru și succes bun.

Maria Vițădușiu prezidență.

Donațiuni.

După încheierea ședinței, sub impresiunea celor esperiate în ședință, câțiva din marinimoșii participanți au făcut următoarele donațiuni pentru scopurile uniunii: Dna Eugenia Anton Fașcar 100 Lei, dna Filoteia Vas. Mariș 20 Cor. și Eftimia Munteanu din Vadul-săpat 100 Lei.

Prezidența le exprimă mulțumită pentru marinimoasele donații.

Banchetul.

Banchetul anunțat s'a ținut la orelle 1^{1/2} în sala redutei oră onestă. Lu me multă și distinsă. Banchetul a decurs în cea mai vie animație, până aproape de oarele 4 din zi. S'au rostit mai multe toast, cuprinzătoare de poave, îndemnuri și încurajări.

Prezidența, dna M. Baiulescu într'o frumoasă vorbire a salutat pe reprezentantele Reuniunilor.

D-na Elena Pop, prezid. în numele Reuniunii femeilor din Blaj aduce omagii Reuniunii din Brașov și participanților.

D-l I. Lengeru salută pe doamni, însoțitorii femeilor la congres și împreună lucrători.

D-l prot. Dr. Vasile Saftu salută damele, cari au pornit aceasta salutară acțiune.

D-na Constanța Hodoș în o vorbire mai lungă arată rostul femeilor române în evoluția poporului românesc.

D-na M. Popescu în o frumoasă vorbire salută damele din România, cari n'au pregetat a se prezenta în mijlocul nostru.

În fine d-na Sevastia Davidescu n. Mureșianu în un avântat discurs stăruie pentru solidaritatea tuturor Românilor.

Oratoarele au fost viu aplaudate.

La Internatul Orfelinat.

După banchet cei mai mulți din oaspeții au vizitat Internatul-Orfelinat, unde au aflat o primire foarte afabilă. Internatul, bine aranjat și curat, a fost de astădată decorat cu gust. Personalul

didactic și de serviciu au dat vizitatorilor toate informațiile necesare.

Concertul.

Seara la oarele 8 s'a dat festivalul Reuniunii de cântări de aici, sub dirigența maestrului G. Dima. S'a prezentat »Sezătoarea« de Dr. T. Bredeceanu și opera »Cavalleria rusticana« — de Mascagni. Hala de sub Straje a fost tixită de public, între care mulți streini. Prestațiunile excelente.

D-na Veluria Tritomanu a jucat rolul Ilenei în »Sezătoarea« d-lui T. Bredeceanu și rolul Santuzzei din »Cavalleria Rusticana« cu o pricepere, care a cucerit întreg auditorul ș'a provocat valuri de entuziasm. Nu numai voca li dă îndreptățirea de a fi considerată ca cea mai de seamă artistă a Românilor din Ardeal și Ungaria, ci și talentul bogat, cu care știe interpreta și cele mai delicate jocuri de scenă.

D-nele Moga și Jiga, cari de altfel au pășit pentru prima oară în fața publicului, au completat în mod satisfăcător rolurile principale.

D-l Mărcuș, fostul bursier al societății noastre teatrale în rolul lui Turiddu a dat o dovadă de multă pricepere pentru jocul de scenă. Vocea dănsului e de un volum și de o claritate, care ne face să nădăjduim că acest cântăreț va deveni cândva unul dintre artiștii distinși ai noștri cari au dus faima artei naționale până departe dincolo de hotarele României.

Talentul d-lui Folescu l'am accentuat în diferite rânduri. Vocea puternică, plină de vigoare și în acelaș timp de o dulceață ademenitoare a acestui artist valoros a cucerit atât în »Sezătoarea« cât și în rolul lui Alfio din »Cavalleria rusticana« simpatia și recunoștința unanimită a auditoriului.

Prestațiunile valoroase ale acestor artiști ca și debutul mulțamitor al membrilor Reuniunii de cântări, toate acestea grație inițiativei și muncii uriașe a D-lui G. Dima, au făcut ca să avem rara fericire de a gusta o manifestare artistică de înaltă elevație sufletească.

Publicul a făcut debutanților ovațiuni entuziaste, cari se păreau că nu mai iau sfârșit. Soliștilor s'au făcut frumoase cadouri în flori naturale.

Cu concertul s'au încheiat serbările din ziua întâia.

Ședința a II-a de azi (Marți)

s'a deschis la oarele 11 a. m. de către prezidența, d-na Maria Baiulescu. După ceteșirea mai multor scrisori și telegrame de salutare scsite în decursul zilei de astăzi (dela societatea femeilor române din Bistrița, Casa de cetire »Petre Licu« București, reuniunea femeilor »Sf. Maria« din Veresmert, reuniunea femeilor rom. din Gherla, Școala normală din Turnu-Severin — Prof. V. G. Borgovanu, reuniunea femeilor din Tiliga, dela d-na Aurelia Damian — Brad etc. etc., se trece la ordinea zilei. Urmează

rapoartele comisiunilor.

D-na Elena Hossu-Longin în numele comisiunii pentru cenzurarea proiectului de statut propune ca acest proiect, fiind distribuit între membrele congresului să fie primit cu unele modificări, cari privesc lărgirea și completarea cercului de activitate al uniunii și unele agende interne ale comitetului viitor. Modificările prezentate se primesc.

Congresul aprobând statutele prezidența M. Baiulescu declară, că statutele sunt primite cu modificările prezentate de d-na Elena Hossu-Longin și că ele vor fi înaintate spre aprobare ministrului. Totodată cere congresului îndemnzarea, ca eventuale modificări, pritenite de ministru, să se esecute comitetul provizoriu, fără a mai convoca o adunare estraordinară a congresului. Se primește.

În numele comisiunii pentru studiarea programului de activitate a viitoarei uniuni a raportat în mod foarte amănunțit d-na Tordășianu, aducând elogiul d-nei prezidențe Baiulescu pentru elaboratul d-sale temeinic, despre care spune că e un program ideal conținând directive prețioase pentru viitoarea activitate a uniunii. Ca completare a acestui program de activitate d-na Tordășianu propune câteva adausuri, pe cari comisiunea le crede necesare pentru completarea acestui program, care are să servească de directivă la lucrările viitoare ale uniunii. Între altele propune că în ce privește educația sufletească a fetelor să se insiste cu deosebire asupra *crutării*. Viitcarea reuniune să ia inițiativa unei *înțins propagande în contra luxului*. Reuniunile femeilor, cari n'au în program împodobirea locașurilor sfinte, să îmbrățișeze și acest ram și să supravegheze ca darurile făcute bisericilor (covoare și alte pânzături) să fie ținute în motive naționale, ca astfel țărancele văzând zilnic în biserici aplicate aceste motive, să țină la ele și să le cultive cât mai mult. Atelierele din Orăștie și Sibiu să aranjeze an de an mai multe

expoziții ambulante de industrie casnică pentru a face propagandă și a atrage luarea aminte a țărancelor asupra acestei comori naționale. În modul acesta se va pune capăt și abuzului, care se face de concetățenii maghiari și Sârbi, cari prezintă în fața streinătății industria de casă românească, ca industrie maghiară, sârbească etc. D-na Eugenia Tordășianu aduce numeroase exemple din ținuturi românești (Călata, Bănat etc.) unde streinii esploatează în mod nepermis munca țărancei noastre, prezentându ca industrie maghiară etc. Prin urmare expozițiile ambulante se impun pentru combaterea acestui abuz atât de păgubitor din punct de vedere moral și material.

În ținuturile periclitare să se trimită câteva costume; până la elaborarea unui manual de bucătărie, corespunzător pentru o bucătărie rațională și modestă, să se recomande unul din manualele existente; să se angajeze de viitoarea uniune conferențieri ambulanți, cari să facă propagandă pentru îmbrățișarea ramurilor de activitate ale uniunii etc. etc.

În ce privește chestia orfelinatului d-na Tordășianu recomandă mai multe modalități pentru colectele de bani (»cărămizii«, circulara discului în biserică 1-2 la an). În privința aceasta prezidența Baiulescu comunică congresului, că a elaborat un program special, care conține mai multe modalități în ce privește colectarea pentru înființarea marelui orfelinat.

În decursul raportului d-nei Tordășianu au luat cuvântul mai multe membre ale congresului (d-nele Elena Hossu-Longin, Maria Dr. Botis, Dr. N. Stinghe, L. Murășanu, Turda), dând lămuriri. În genere s'a observat un deosebit interes față de programul de activitate al reuniunii. Între altele s'a primit, ca la viitorul congres damele să apară într'o bluză ținută în motive naționale, fustă simplă, pălării modeste (mari aplauze), ca și în modul acesta să se scoată la iveală importanța industriei noastre naționale și să se facă propagandă pentru această industrie.

În fine la propunerea d-nei E. Tordășianu congresul primește ca programul de muncă el borot d-na Baiulescu și completat de comisie și de congres să fie tipărit și trimis tuturor reuniunilor spre studiere, cari în timp de jum. de an să-l rebrimită biroului unei la Brașov cu eventualele observări și înregistr.

În fine se hotărăște ca viitorul congres al uniunii să se țină la Sibiu.

Comitetul Uniunii.

Punctul ultim al ordinii de zi a fost alegerea comitetului provizor al »Uniunii femeilor române«, care să conducă agendele Uniunii până la întrunirea viitorului congres.

După o consultare mai lungă s'a proclamat ales cu mare însuflețire următorul comitet:

Prezidentă: d-na Maria Baiulescu. Viceprezidență: d-nele Maria Cosma și Elena Hossu-Longin.

Cassieră: d-na Virginia Vlaicu.

Secretară: d-na Sidonia Petrovici.

Membre în comitet: d-nele Catinca Bărsan, Elena Sabadeanu, Ana Filip, Paulina Rădulescu, Sofia Beleş, Elena Pop n. Maniu și Elena Mețianu.

Suplente: d-nele Maria Moldovan (Medias) Ana Pop de Lemeni (Cluj) și Lucreția Mureșianu (Turda).

Inchiderea congresului.

Terminându-se ordinea de zi d-na Baiulescu mulțumind congresului pentru caldul interes dovedit față de lucrările și scopul congresului, inchide adunarea cu cuvintele: *La vederea la congresul din Sibiu!*

D-na Elena Mețianu mulțumește d-nei Baiulescu pentru activitatea dezvoltată și conducerea escelentă a agendelor congresului.

Între ovațiuni la adresa prezidenței și a delegatelor congresul s'a închis. La eșirea din sala gimnaziului cât și la începutul ședinței de azi membrele congresului s'au fotografiat.

După congres toți oaspeții au luat masa la »Casa de tir«, unde, când scriem aceste rânduri, decurge o petrecere foarte animată serbându-se succesul acestui congres atât de bine reușit.

Proiectul despre cincuvenalele preoților, despus pe biroul camerei, a produs o îndreptățită indignare în sinul preoției române prin dispozițiile nedrepte, cari sunt îndreptate cu deosebire în contra preoției române, care se pregătește a protesta în contra acestui proiect. D-l Dr. Ilie Dăianu, protopopul gr. cat. al Clujului a convocat, precum ni se scrie, pe ziua de 19 Iunie. n. un sinod extraordinar al preoției tractuale pentru a lua poziție în contra acestui proiect.

Programul noului mare vizir. La Constantinopol continuă arestările persoanelor, cari sunt implicate în atentatul contra marelui vizir. Între cei arestați se află și individul Zia, despre care se presupune, că este ucigașul marelui vizir.

Noul mare vizir Said Halim a făcut unui ziarist următoarele declarațiuni:

Asasinarea marelui vizir, deși a provocat o adâncă scârbă, nu va avea nici o consecință politică. Partidul patriotic al tinerilor-turci își va continua opera neturburat și își va da silință să conducă țara spre progres. Suntem convinși că asigurarea viitorului Turciei e o misiune extrem de grea, dar noi ne-am obligat să o ducem la bun sfârșit. La ordinea zilei sunt chestiuni de vitalitate pentru Turcia. Astfel sunt chestiunea insulelor și acțiunea de reforme în Syria și Armenia. Insulele de mare importanță strategică situate în fața litoralului asiatic, trebuie să rămână în posesiunea Turciei. La aceste insule nu putem renunța câtă vreme noi voim să ne periclităm posesiunile din Asia. Opera de reforme o vom începe cu funcționarii rutinați și cu concursul specialiștilor Europei. Sperăm în concentrarea partidelor, fapt care va ușura opera guvernului.

Turcia are nevoie de liniște în afară pentru a se întări înăuntrul. Cea mai principală chestiune e să sfârșim cu agitatori: netrebniici, cari nu se dau înapoi nici dela crime.

Lupta în parlament.

— D-l Dr. St. C. Pop combate trei proiecte —

În ședința de Sămbătă a camerei s'au prezentat două proiecte de lege, cari ne interesează mai de aproape.

Primul proiect e cu privire la sprijinul din partea statului, a grădinițelor de copii profesionale, iar a doua lege se ocupă de înființarea episcopiei maghiare dela Hajdudorogh.

La ambele aceste proiecte de lege a luat cuvântul deputatul român Ștefan Pop. La prima lege d-sa a spus că proiectul acesta stă în legătură organică cu legile școlare ale lui Aponyi cari au creat o astfel de situație în școlile românești, că copii nu învață nici românește nici ungurește fiindci se introduce în mod forțat instrucția limbii maghiare.

Deoarece partidul național românesc e de părere ca instrucția să se facă în spiritul legii școlare din 1868 care face cu puțință dezvoltarea culturală a naționalităților, oratorul respinge această lege care aduce noi vexațiuni instrucțiunii în limba maternă.

Apoi d-l deputat Ștefan Pop a luat cuvântul la legea de creiere a episcopiei greco-catolice maghiare.

Deputatul Ștefan Pop amintește că la înființarea »Uniunii catolice« în Transilvania la 1698, aceasta s'a făcut cu condițiunea ca să se respecte în biserică greco-catolică, liturghia și pactul ei.

Episcopia greco-catolică română de Făgăraș și A-Iulia și de Oradea-Mare au fost create pentru apărarea credințioșilor români și convenția cu privire la aceste episcopii române era sfântă și pentru rege și pentru Papa. De aceea Români cu mare uimire au luat cunoștință, că multe mii de credincioși au fost smulși dela episcopiiile românești și încorporați la noua episcopie maghiară.

Ni-se aduce acuzarea, că noi am fi provocat agitații contra noii episcopii. Cine afirmă aceasta nu cunoaște istoria, căci poporul român este conservator și el nu tolerează să fie zmulz dela adăpostul bisericii sale.

Deputatul român arată apoi prgonirile la cari sunt expuși preoții români din acele comune, cari nu recunosc noua episcopie maghiară.

Fostul ministru-președinte Lukacs și fostul ministru al cultelor, a promis, că va lua măsuri ca să revizuiască chestia episcopiei maghiare.

Să nu ne mire că până acum nu s'a făcut nimic în chestia aceasta.

Se ocupă apoi de deținerea în prevenție a preotului român Mureșianu și ații, arătând că codul penal nu îngă

due o prevenție mai lungă de 30 de zile. Cere ca ministrul de justiție să cheme la răspundere tribunalul din Sătmar, care atentează la libertatea cetățenilor.

Respinge apoi legea, spune că românii nu se vor lăsa intimidați de violențe și cere ca guvernul să se ție de promisiunile sale și să nu mai tulbure populația românească.

Camera a adoptat proiectul tinzând la înființarea unei mitropolii greco-catoalice la Haidudoroh.

În cursul discuției, ministrul cultelor și a exprimat regretul că mitropolii români nu au luat parte la studiile pregătitoare a înființării noului episcopat.

In ședința de ieri a camerei d-l dep. Dr. Ștefan Pop luând cuvântul a făcut o aspră critică proiectului despre competențele (civice) ale preoților.

In jurul intervenției Țarului.

Deși intervenția Țarului Rusiei în conflictul sârbo-bulgar a avut darul să impedeze deocamdată izbucnirea pe față a ostilităților, totuși pericolul unui războiu nu pare definitiv delăturat, fiindcă ambele țări susțin și acum pretenziunile lor dându-le expresie în răspunsul regilor lor, adresat Țarului, și în notele ce și le-au trimis reciproc guvernele ambelor țări.

Răspunsul regelui Bulgariei.

Iată, după o telegramă a Agenției bulgare, răspunsul regelui Ferdinand la telegrama împăratului Rusiei:

Am primit depeșă, prin care M. V. în grija ei pentru pacea și cauza slavă, s'a adresat direct mie în privința crizei grave de care sufer relațiile noastre cu aliații noștri și care, din nefericire, a fost provocată de ei.

Amintesc M. V. că, adânc pătruns de responsabilitatea pe care a și luat asupra-mi urmând o altă cale, guvernul meu a răspuns dinainte sentimentului M. V. în ziua de 13 Aprilie; într-adevăr guvernul meu s'a adresat d-lui Sasonow spre a-l ruga să facă să înceteze surescitanța pe ambele granițe, invitând cele două guverne să se supună arbitrajului prevăzut în tratatul de alianță. Această invitațiune a fost făcută guvernului meu care a primit-o numai decât, pe când guvernul sârb a urmat politica sa, din care ultima manifestație a fost declarațiunea d-lui Pasiel în Skupștină, care a produs în țara mea o mișcare cu atât mai mare cu cât a fost citită în momentul când se pregătea întâlnirea președinților consilierilor.

M. V. nu va refuza deci să recunoască că Bulgaria a fost credincioasă cuvântului ei, că dânsa așteaptă ca arbitrajul să fie de asemenea, și după exemplul ei, primit de Serbia și că într-adevăr guvernul sârb, care fuge de arbitraj, și îngrămădește manifestațiunile ostile în contra Bulgariei, continuă să o provoace.

Regretăm adânc această stare de lucruri și dorim sincer să o înlăturăm, dar nu putem să ne împotrivim sentimentelor de legitimă indignare pricinite în întregul meu popor a doua zi după străduințele nerăpădite și victoriile glorioase, în urma încercărilor aliaților noștri de a ne răpi, în contra dreptului și a jurământului lor, roadele sfinte culese după atâtea silințe, atâtea victorii.

Bulgaria are nu numai drepturi asupra Macedoniei, are datorii față de o populație care în todeauna a fost și vrea să rămână cu ori ce țară bulgară. M. V. va binevoi să recunoască că aceste datorii au fost de mult recunoscute chiar de Rusia.

Răspunsul regelui Sârbiei.

În răspunsul său către țar, regele Petru mulțumește în primul rând pentru grija părintească ce o poartă țarul Sârbiei, prin care s'a evitat un război, și pentru atențiunea cu care Rusia urmărește toate mișcărilor slavilor.

Apoi anunță, că interesele vitale ale Serbiei pretind ca majoritatea teritoriilor cucerite de soldații sârbi să rămână ei. Se remarcă apoi că existența Serbiei ar fi dubioasă dacă arbitrajul nu i-ar da partea de sud a Macedoniei. În cazul acesta asupra țării se vor deslăntui tulburări interne cari li vor zădărnici progresul și vor amenința pacea.

Presă austro-ungară

și în genere lumea diplomatică continuă să discute intervenția Țarului și efectele ei. O parte a presei oficiale și semificioase vieneze arată oarecare compătimire pentru Rusia, care este pusă în mare încurcătură din cauza arbitrajului, căci va trebui să nemulțumească pe una din părți. De asemenea persistă convingerea că interesele Serbiei vor fi sacrificate.

Cealaltă parte a presei se arată serios îngrijată de influența pe care Rusia o are asupra popoarelor balcanice. Astfel »Neue Freie Presse« spune că tonul în care țarul vorbește celor doi regi despre datoria slavismului, pe lângă o însemnătate momentană pașnică, mai are și o mare însemnătate politică pentru viitor, la care Austria, România și Rusia ar trebui să se gândească serios.

Ziarul »Zeit« nu vede în manifestația politică Rusiei decât tendința de izolare a Austriei și apărarea propriilor ei interese.

Semnificative sânt manifestațiile partidelor politice din Austria. Astfel partidul polonez a adresat o interpelare parlamentului asupra situației din Balcani. Interpelanții, după ce au arătat schimbările ce s'au produs, relevază rolul pe care Rusia a început să-l joace în Balcani, exprimându-și părerea că într'un eventual conflict austro-rus, Rusia va dispune de întreaga armată a statelor balcanice. Interpelanții au arătat apoi necesitatea strângerii relațiilor cu Turcia.

Apoi, gruparea parlamentară a partidului creștin-social ocupându-se de situația creată prin telegrama Țarului, prin care se face apel la solidaritatea statelor balcanice, a arătat că pentru prima oară »timpul panslavist a fost introdus în politica Rusiei. Acesta este un succes al politicii de izolare a Austriei, urmărite de tripla înțelegere.

Agitația continuă.

Știri din Sofia spun că impresia optimistă produsă de propunerea Sârbiei privitoare la demobilizarea începe să dispară. Știrile din urmă din Sârbia nu sunt de loc înșelătoare. Călătorii cari sosesc prin Sârbia povestesc că acolo se face pretutindeni o mare agitație contra Bulgariei și că nu se poate conta pe o cedare din partea Sârbiei.

Deoarece, pe de altă parte, Bulgaria își menține cu ori ce preț punctul ei de vedere privitor la îndeplinirea tratatului de alianță și evacuarea de către sârbi a teritoriilor ocupate, nu se întrevede posibilitatea unei înțelegeri pacifice.

Indată ce noul cabinet va fi dat răspunsul la nota sârbească, e probabil că criza va intra într'un stadiu hotărâtor.

Noul cabinet bulgar

s'a constituit precum urmează: Președinția și externele, d-l Danew; internele, d-l Magearoff; instrucția, d-l Peyeff; finanțele, d-l Theodoroff; justiția, d-l A-bracheff; războiul, generalul Kovaceff; comerțul, d-l Buruff; agricultura, d-l Ludskanoff; lucrările publice, d-l Iablanski; căile de comunicație, d-l Christoff.

Oficiul bulgar »Mir« declară că arbitrajul împăratului Rusiei, în limitele stabilite de tratatul sârbo-bulgar, e singurul mijloc demăi în consist de a asigura pacea; nu poate să fie pace afară de executarea tratatului. În cece privește desconcentrarea, cum o cer sârbi, tocmai când știm cum se țin de angajamente, nu putem să o primim fără să avem garanție despre evacuarea de către sârb a teritoriilor despre cari tratatul interzice orice contestație. Să ne dea Sârbia această garanție și desconcentrarea va urma numai decât.

»Bulgaria« organul partidului d-lui Danew, spune că telegrama împăratului Nicolae e clară și nu lasă nici o îndoielă, că cere restabilirea desăvârșită a raporturilor și înființarea de garnizoane mixte în localitățile contestate. Toate ziarele celelalte susțin acelaș punct de vedere.

Țarul satisfăcut.

»Le Temps« află din Petersburg că țarul consideră satisfăc-

tor răspunsul regilor Petru și Ferdinand. Sasonow va convoca fără întârziere pe cei patru primi miniștri balcanici la Petersburg.

Ziarul oficial bulgar »Mir« anunță că întâlnirea celor patru primi miniștri va avea loc după constituirea definitivă a cabinetului. La conferința Danew va lua parte în calitate de prim-ministru.

ȘTIRI.

- 4 Iunie 1913.

Deputatul Isopescu-Grecul înobilat de Majestatea Sa. Din Viena se anunță, că M. Sa monarhul a recunoscut vechea origină nobilă românească a deputatului Isopescu Grecul și l-a ridicat la rangul de cavalier. Dl Isopescu Grecula fost felicitat de prim-ministru Stürgh.

Un accident al aviatorului Vlaicu.

Vineri seara s-au făcut mai multe sboruri pe câmpul dela Cotroceni din marginea Bucureștilor. Pe la 7 ore 15 minute pornește în sbor și aviatorul Aurel Vlaicu, care atingând înălțimea de 500 m. își ia direcția spre oraș, cu intenția de a ateriza pe Câmpul moșilor. Pe când trecea însă pe deasupra străzii Calea Funcției, dânsul observă că motorul funcționează defectuos din cauză că — deslipindu-se plumbul de pe țeava ce conduce benzina la motor — benzina se scurgea afară. Se afla la înălțimea de 350 m. și până la Cotroceni era încă o distanță de 2 1/2 kilometri. Cu toate acestea curajosul aviator își păstră sângele rece. Făcu un viraj subit spre Teatrul Național și întorcându-și aparatul plecă în zbor planat spre Cotroceni. Cu motorul stins, fără ca să mai funcționeze, Vlaicu percurse în sbor planat o distanță destul de însemnată până la câmpul Pricopoaia, unde — ca să mai micșoreze înălțimea, descrie mai multe cercuri mici — și ateriză într-o grădină. Neobservând însă terenul din cauza ierburilor mari, la aterizare s-a lovit de o ridicătură de pământ, așa că i s-a rupt o osie dela aeroplan. Un imens public s-a strâns la fața locului, aclamând cu strigăte de bucurie pe curajosul aviator, care scăpase teafăr dintr un sbor atât de primejdios. Vlaicu și-a demontat apoi aparatul și l-a transportat la Cotroceni, pentru reparare.

Acest accident al aeroplanului Vlaicu e o probă strălucitoare despre excelențele calității ale aparatului, căci percurgând o distanță atât de mare la o înălțime destul de însemnată și cu motorul stins, aviatorul a putut ateriza fără a risca nici aparatul nici viața.

Congresul feminista. Duminică s'a început în Budapesta congresul internațional pentru drepturile femeilor, la care iau parte peste 1000 de delegate ale statelor streine, printre cari o multime de bărbați ai ligii pentru drepturile femeilor. Din America și Australia 150 delegate și din Africa de sud 15. Douăzeci și șapte de state și-au trimis delegate la acest congres, care nu este numai o întrunire obicinuită ci un eveniment politic și social. Peste 100 de ziare și reviste din America și Europa și-au trimis corespondenți și ilustratori. Congresul s'a deschis sub președinția d-nei Chapman Chatt.

După cum se anunță din Pesta, la acest congres va participa și deputatul român Ștefan Popp, care va lua cuvântul ca delegat al partidului național român, știut fiind, că proiectul de vot electoral prezentat de partidul național român cuprinde și dreptul de vot pentru femei.

Din Gand (Belgia) se anunță: Sâmbătă a avut loc aici inaugurarea solemnă a congresului internațional al femeilor. Președință de onoare a fost aleasă d-na Smara, care a ținut o călduroasă cuvântare. Congresistele au făcut ovații furtunoase oratoarei române și au aclamat România.

Cutremurul de pământ, despre care am amintit în numărul trecut, s-a simțit în întreagă Peninsula balcanică și în părțile sudice ale Ungariei. Din Seghedin, Orșova, Baja, Deva, Timișoara, Deta, Ciacova și alte orașe din Ungaria se anunță, că acest cutremur a durat câteva secunde, fără însă să cauzeze pagube.

Din Mediaș ni se scrie: Astăzi Sâmbătă pe la orele 10¹⁵ în orașul nostru s'a simțit un cutremur de pământ, care a durat mai multe secunde. Cutremurul a pus în mișcare lămpile, cari au oscilat câteva secunde, ba în unele locuri a oprit și croloagele.

Mai puternic s-a simțit însă acest cutremur în România. În București undulațiile cutremurului au fost atât de mari încât pereții caselor și obiectele suspendate, ca lămpile, tablourile etc., oscilau sguduite cu violență. S-au crepat și câteva ziduri ale diferitelor clădiri, așa că populația înspăimântată, a părăsit locuințele, eșind prin curți și pe străzi. Știri la fel vin din Târgoviște, Pitești, Giurgiu, Craiova, T. Severin și alte orașe ale României.

Din Salonic încă se anunță că cutremurul destul de puternic, a durat acolo 5 secunde.

O telegramă din Sofia vestește, că acolo s-a simțit un puternic cutremur urmat de un murmur subteran. Câteva biserici și edificii publice au fost dărâmate. Se spune că ar fi o mulțime de victime omenesci. Populația îngrozită a petrecut în liber toată noaptea. Pagube mai mari au fost cauzate în regiunea Gorena, unde guvernul a trimis o expediție de salvare.

Târnavele-Mărcuș. Concertul Mărcuș-Crișan-Barbu are loc în Reghinul-săseșc nu în 16 Iunie n., precum s-a anunțat greșit, ci în 16 Iulie n.

Promovare. Din B-pesta ni se scrie: Sâmbătă a fost promovat doctor în științele juridice dl. Victor Pop, actuar la ofic. arhid. din Blaj.

Necrolog. Cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că iubitul nostru frate Ioan Oncescu, notar pensionat, membru și președinte al direcțiunii institutului de credit și economii »Sebeșana« din Sebeșul sășesc, membru fondator al »Asociațiunii« și al »Societății pentru fondul de teatru român« etc. și-a dat nobilul suflet după scurte suferințe în mâinile creatorului, în etate de 73 ani. Rămășișele pământești ale scumpului defunct s-au așezat în 16 Iunie a.c. în cripta familiară din cimiterul bisericii gr. or. din loc. — Sebeșul-sășesc, Iunie 1913. — Anisia George Cărpinișan, Ioana Ion Fulea, surori.

Iubileul împăratului Wilhelm. Duminică trecută s-au împlinit 25 de ani ai domniei împăratului Wilhelm al Germaniei. Serbarea acestei zile s-a ținut în întreagă Germania, prin servicii religioase și parade militare. Membrii celor două camere prusiane s-au adunat, din prilejul acestui jubileu, la un banchet, unde președintele camerei a lăudat pe împărat, numindu-l apărătorul păcii. Tot din acest prilej, în ședința Reichstagului, președintele Kämpf a ținut o vorbire, în care a spus între altele, că împăratul Germaniei e protectorul păcii, care cu tot timpul agitată în care trăim, — speră că — nu va trage sabia, decât pentru a apăra condițiunile de viață ale poporului german.

Pentru pantofari și cismari. Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriași cum și către cărturarii noștri de pretutindenea cu rugarea, să aducă la cunoștința călătorilor și măestrilor pantofari și cismari, că la școala de specialitate de pantofărie din Sibiu subvenționată de stat, se țin în zilele din 14 Iulie până la 2 August n. c, un curs de specialitate pentru callele și măestrii pantofari și cismari, cu locuința afară de Sibiu (din provincie). Instrucția se ține zilnic dela ora 7-12 a. m. și dela 2-6 d. a. Frecvențații primesc instrucția, cărțile, revizitele și locuința gratuit iar cei de religia gr.-or. mai capătă și câte un ajutor de 2° cor, pus la dispoziția școlii de către consistorul nostru arhidiecezan. Frecvențații la finea cursului primesc certificat de absolvire a cursului. Doritorii de a lua parte la curs să se adrezeze (pe o simplă cartă postală) în acest scop, fără zăbavă, sau către dnul director Martin Schuster în Sibiu (Nagyszöben, Saggasse 29) sau către subscrisul președinte. Cererile intrate după 6 Iulie n. c nu se iau în socotintă.

Sibiu, la 13 Iunie n 1913: — Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu. — Vic. Tordășianu președinte, Ștefan Duca notar.

Morârșescu — prins? Am amintit în numărul trecut despre întreitul atentat al unui bandit, săvârșit în România. După cum am amintit, banditul după comiterea atentatului a dispărut luând-o la fugă. Primim acum informația, că dânsul a fost prins din nou în pădurea Vernășii. La interogator a declarat că se numește Radu Dumitrescu și că e de loc din comuna Hașfalău din Ungaria. — Se crede însă că dânsul ar fi Ion Morârșescu, șeful ban-

del, care a săvârșit atâtea isprăvi prin munții din împrejurimile Predealului.

S-a pierdut ieri seara în decursul reprezentațiunii din hala festivă o prețioasă broșă având o formă lungăreață, la mijloc cu o perla și două briliante. Cel ce a găsit-o e rugat s-o predea în strada Hirscher Nr. 15 etagiu I. primind o remunerațiune corespunzătoare.

Știri mărunte. Din Bruxelles se anunță: Celebrul poet belgian Camille Lemmonier a încetat din viață Sâmbătă noaptea, în etate de 72 ani.

O foaie din Vârșovia scrie, că colonelul trădător Redl ar fi fost demnitate autorităților militare de cătră șeful de poliție rus, Azew, cu care stase mai înainte în legături, dar mai târziu au ajuns în ceartă.

Din Vilna se anunță, că acolo s-a sinucis căpitanul rus Zviglienzov. Sinuciderea se aduce în legături cu a-facerea de tradare a colonelului Redl.

Atragem atențiunea cumpărătorilor de mobile asupra anunțului: Székely și Réti, fabrică de mobile.

Cărți și reviste.

Dl A. A. M. a tipărit în tipografia A. Mureșianu: »Branice et Comp. Albumul comemorativ »Iacob Mureșianu« (1812 — 1887).

E o carte cu conținut bogat și provăzută cu multe ilustrații. Pretul pentru Austro-Ungaria 3 cor., 50 fl., pentru România și streintărate 4 lei.

Se capătă în Redacția »Gazetei Transilvaniei«.

Recomandăm publicului nostru această carte, care e o monografie de evidentă importanță a Mureșenilor, cu atât mai vărtos, că autorul a binevoit a dona venitul curat ziarului »Gazeta Transilvaniei«.

ULTIME ȘTIRI.

Berlin, 17 Iunie. »Lokalanzeiger« anunță din Belgrad că cabinetul Pasiel a demisionat. Se crede că ministrul de interne va fi însărcinat să formeze noul guvern.

Sofia, 17 Iunie. În urma arestărilor în masă operate de autoritățile grecești asupra Bulgarilor din districtele Costaria, Florina, Vodena, Yenigevardar, Gumenja și chiar Salonic, arestări al căror număr trece de câteva mii, guvernul bulgar a ordonat reprezentantului său la Atena să protesteze cu energie pe lângă guvernul elenic în contra acestor represalii, ce nu se justifică prin nimica și sunt contrarii ideii unei regulări pacifice a diferendului cu Grecia. Bulgaria respinge orice răspundere cu privire la urmările acestor măsuri.

Proprietar:

Tip. A. Mureșianu: Branice & Comp.

Redactor responsabil:

Ioan Brotea.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Iunie 1913.

Renta ung. de aur 4%	99.60
Renta de coroane ung. 4%	81.50
Impr. căil. fer. vng. în aur 3 1/2%	73.25
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	82.90
Bonuri rurale croate-slavone	—
Impr. ung. cu premii	419.—
Lomuri ptr. reg. Tisei și Seghedin.	280.—
Renta de hârtie austr. 4 1/10	82.60
Renta de argiat austr. 4 1/10	82.45
Renta de aur austr. 4%	102.95
Renta de coroane austr. 4%	82.90
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	73.45
Lozuri din 1860	155.—
Acții de-ale Băncii ung. decred.	2076.—
Acții de-ale Băncii austr. de cred.	814.50
Acții de-ale Băncii austro-ung.	623.—
Napoleonndori	19.13
Mărci imperiale germane	118 17/16
London vista	241 42 1/2
Paris vista	95.65
Note italiene	83 35

Cine are trebuință de mobile și-le poate procura mai bine dela

Székely și Réti

Brașov, Strada Porții Nr. 60.

Marosvásárhely, Széchenyi-ter Nr. 47.

Se creditează la mușterii capabili pe rate fără urcarea prețului. La vințadin re provincie punem la dispoziție bogata colecțiune de mostre fără obligament de a cumpăra.

Sub înaltul Protectorat a Alteței sale imperiale și regale Domnului Arhiduce
FRANZ FERDINAND de Austria-Este

Expoziți Austriacă - Adria Viena 1913.

12-15

K. k. Prater. Dela 10 oare a. m. până la 2 oare deschisă. Mai-Octomvrie.

Semințe economice!

Și adecă: Sămânță de sfeclă și de ierburi în toate felurile, sămânță de trifoi și luțernă mară aleasă și fără mătase cu atest și plombă de stat, toate în calitatea cea mai bună și cu prețurile ieftine.

Totodată ne permitem a recomanda la Domnii economi
varul nutritor alui Barthel din Viena
al cărui singur deposit pentru comitatul Brașovului și comitatelor vecine să află la noi (14-20)

J. L. & A. Hesshaimer BRAȘOV.

Din cauza relui ducerei depositu

s'a scăzut prețurile la
toate articolele de modă pentru bărbați,

în Magazinul de mode

Old England

Maton Laszlo

Strada Vămiei 9.

6-10.

STERN ANTAL. Atelier de croitorie pentru bărbați, Brașov, Strada Mihael Weis Nr. 18.

Aduc la cunoștința on. public că mi-a sosit stoffe moderne pentru
sezonul de **primăvară și vară.**

Execut după măsură, ori și ce veșminte; croială, modernă. Serviciu solid, cu prețuri moderate.

14-25

Pentru studenți costume cu 10% rabat.

De'a 1878! Un medicament de casă probat, vestit și
preferabil ori cărui alt preparat.

Puterea și efectul Al alifiei Centifoliei veritabile

(așa numită alifie miraculoasă)

oprește și vindecă înveninarea sângelui, face operația de pri-os. Se folosește: la stagnarea cîrgerii laptelui de pisos, dureri de piept, foc viu, suferințe vechi la picioare, oase, răni, umflături de picioare și carie: răni de loțituri, contuziuni, scoaterea corpurilor streine ca țoadări de sticlă, aschii, năsip, aice, ghimbii, etc., la umflături abscese, alubă, umflătură de unghii, bășică, răni la picioare, răni produse de arsuri, degerături, umflături de gât, urechi șierăni la copii etc. etc.

Mai puțin ca 2 doze nu se trimite. Numai după primirea banilor urmează trimiterea sau cu rambursă. 2 bure ne costă 8 coroane 60 bani.

La comanda mai mari prețuri scăzute. Se capătă la farmacia JOSEF v. TÖRÖK și la farmacia Engros la Droguerii Thalmyer & Seitz, Kochmeister Nachf. Brüder Rodanovits, Budapest.

Unde nu se află deposit să se facă comanda direct la Schutzengel-Apotheke des A. Thiery în Preștrada bei Rohitsch.

Singurul balsam veritabil 12/2 sau 6/1 sau 1 sticlă pentru familie 5 K. 60 b.

Invenție nouă!

Prin muncă neîntreruptă mi-a sosit invenția

Cărămidă din material de peatră,

care este cu 25% mai ușoară ca cărămida de lut, și cu 25% mai ieftină. Durabilitatea ei este neprețuită.

Recomand această invenție celor interesați, se poate lîfera prompt ori și ce cantitate.

Informații mai de aproape dă:

Weisz Armin

Strada Orfanilor Nr. 7.

La această întreprindere se caută un tovaros cu 10,000 cor.

6-6.

Aviz!

4 odăi, antre și bucatărie, mobilate sunt de închiriat pentru sezonul de vară. Tot acolo 2 odăi, antre și bucatărie. (1-9)

Brașovechi, Str. de mijloc Nr. 4.

Laboratoru - Röntgen.

Medic primar Dr. J. Kellus oare de consultație 1-3, care. Strada Vămiei Nr. 2.

Cu excepție Duminica și sărbătorii. 2-50

Băieți de școală

află îngrijire conștientoasă într-o familie de învățator germană. (1-8)

Friedrich Salmen,

Strada nouă (Neugasse) Nr. 15.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de conducătoare la azilul comunal din Resinăr (Rășinari) prin această scrisorile concurs care expiră la 15 Iulie n. 1918.

Documentele împreună cu a est post sunt:

1. Salariu fundamental 600 cor.
2. Pentru o Bonă 240 cor.
3. Relut de cvartir. 80 cor. eventual cvartir în natură.
4. Două cuinevenalii de câte 100 cor. după 5 respectve după 10 ani de serviciu aici în comună

Rugărilor sunt a să înainta subsemnatului comitet până la 15 Iulie n. c. cu următoarele documente 1) Diploma. 2) atestat de botez 3) atestat de serviciu 4) atestat de moralitate.

Resinăr, (Rășinari) la 15 Iunie n. 1918. 1-2.

Comitetul de supraveghere al azilului Resinăr - Szoben m.

Hotel și Cafenea „METROPOL”.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public din Brașov și jur, și On. oaspeți din România că am luat în antreprisă:

Hotelul și cafenea „Metropol”

Brașov, Strada Meagră Nr. 2.

renovat și aranjat cu tot confortul necesar. 20 camere. Rog cu toată căldura Onor. Domni și Dame din România a cerceta Hotelul în sezonul de vară.

Asigurând pe Onor. vizitatori de un serviciu prompt și cu atențiune, sper că voi fi sprijinit în noua mea întreprindere cu deosebite din partea On. public româneș.

Cu toată stima

Iancu Acsente.

7-36.

Avis.

Corsete franțuzești

„drot-devant”, stomacul liber, sau fără oase confecționează.

Văd. M. Hurtig

Brașov strada Spitalului Nr. 9.

Comande se execută punctual.

Mare asortiment de diferite corsete parisiane.

3-12

Beuturi coșer veritabile curate en gros și detail.

Am onoarea a aduce la cunoștința p. t. public, că cu începere de astăzi am introdus în prăvălia mea Beuturi coșer curate, care le vând cu preț foarte ieftin.

Mă recomand On. public cu toată stima:

Frații Gingold

Comersant mare de mărfuri coloniale, delicatese, struguri desert, fabrică de pește ruși. 140 Bonboane pe dosă dela Kor. 199 bani Klg.

5-10.

Vânze en argros de pește proaspăt și sărat.

GEORGE SZÖCS

croitor civil și militar român din
BRAȘOV, Strada Mihael-Weiss Nr. 10.

casa proprie.

— TELEFON 468. —

Deposit de cele mai nouă stoffe indigene și din streinătate.

Uniforme pentru studenți, dela 44 Kor. până

la 56 Kor. din stoffa cea mai fină ce mi-a sosit un asortiment mare de stoffe.

Cu desfacerea prăvăliei confecționez cu 10% mai ieftin.

Serviciu prompt!

16-25 Prețuri solide!

Apă minerală. Societatea pe acții a bătașilor.

Recomandă apa minerală, seosă după cel mai nou sistem din

Isvorul Bodoker Vilma

de medici rec. mandată pentru cura catarului orz și de respirație la boale învechite, are efect alinător și vindecător.

Isvorul „Bodoker Vilma” e îngrijit după spiritul timpului de astăzi, apa minerală e eminentă răcoritoare dietetică și ieftină.

Administrația: Strada O fanilor Nr. 17. Brașov.

Telefon 509.

(21-50).

COVOARE LINOLEUM PERDELE

TELLMANN & SPEIL Târgul Grâului Nr. 8.

Înzătorii, albituri de pat, se pot cumpăra cu prețul cel mai convenabil, în alegere mare, prețurile cele mai ieftine la

Ingrijim și așezarea de Linoleum cu lucrători experți. Lucrările de Linoleum în Hotel Coroana sunt executate de firma de sus.

Stofe de modă

la fel cu cele englezești și franțuzești, producție proprie, recomandă

Fabrica de Postav din Brașov

WILHELM TELLMANN & COMP.

Magazin de vânzare.

strada Hirscher no. 16.

Se află circa de 500

6-50 mostre resturi.